

یادداشتی از اکبر حیدریان مدیرکل خانه اینترگران استان تهران؛

درک آگاهانه و متفکرانه در مفهوم ایثار و شهادت

شهادت حرکتی آگاهانه و به سوی روشنائی است. حرکتی که از بینش آغاز شده و بر اساس تفکر نیز پیش می رود. به همین دلیل، شهادت هیچ گاه قابل جمع با جهل و نادانی نبوده، بلکه برعکس مبارزه با جهل، نادانی و تاریکی از جمله اهداف اصلی آن می باشد.

به گزارش خبر، اکبر حیدریان مدیرکل خانه اینترگران استان تهران در یادداشتی ارسالی به پایگاه خبری گزارش خبر با موضوع "درک آگاهانه و متفکرانه در مفهوم ایثار و شهادت" آورده است:

شناسایی عناصر بنیادین مفهوم شهادت، دلالت بر آن دارد که شکوفایی و پرورش این عناصر، مقدمه ی رشد و گسترش فرهنگ شهادت است.

به عبارت دیگر، رشد و پرورش فرهنگ شهادت، امری پسینی و وابسته به پرورش عناصر نامبرده می باشد. از این رو با توجه به این استنتاج، نظام تعلیم و تربیت رسمی کشور بایستی شکوفایی و پرورش این عناصر بنیادین را سر لوحه ی اهداف و برنامه های خود قرار دهد.

در این صورت، به نظر می آید که دیگر نیازی به تلاشی مستقل برای رشد و گسترش فرهنگ شهادت نباشد.

اکنون، همچنان این پرسش به قوت خود باقی است که نظام تعلیم و تربیت، به چه طریق می تواند پرورش این عناصر را سر لوحه ی رسالت خویش قرار دهد؟

بازنگری در اهداف آموزش و پرورش کشور مرور اهداف مکتوب نظام آموزش و پرورش، و تحولات اخیر در نظام تعلیم تربیت کشور حکایت از تلاشی جدی برای تنظیم این اهداف بر مبنای آموزه های اسلامی دارد.

با وجود این که، اهداف خوب و مناسبی برای مقاطع مختلف تحصیلی، تدوین شده است، لیکن برخی از آن ها بسیار کم رنگ دیده شده و یا برخی موارد مهم به طورکلی مغفول مانده اند.

برای نمونه، حقیقت جویی، حق گروی، عدالت جویی و عدالت خواهی از جمله مواردی هستند که به طور شایسته ای به آن ها توجه نشده است. این در حالی است که مؤلفه های مزبور مهمترین اجزاء مفهوم شهادت را شکل می دهند. بنابراین لازم است تا این موارد به صراحت در اهداف آموزش و پرورش دیده شوند.

تأکید بر پرورش تفکر تحلیلی و نقاد همان طور که دیدیم آگاهی و بینش از یک طرف و روشنگری و آگاهی بخشی از طرف دیگر، از مهمترین ارکان فرهنگ شهادت در اسلام هستند.

شهادت حرکتی آگاهانه و به سوی روشنائی است. حرکتی که از بینش آغاز شده و بر اساس تفکر نیز پیش می رود. به همین دلیل، شهادت هیچ گاه قابل جمع با جهل و نادانی نبوده، بلکه برعکس مبارزه با جهل، نادانی و تاریکی از جمله اهداف اصلی آن می باشد.

بر این اساس کاملاً روشن است که سیستم تعلیم تربیت در صورتی می تواند ضمن ترویج فرهنگ شهادت به این هدف نیز نزدیک گردد که پرورش تفکر تحلیلی و نقاد را سر لوحه ی کار و برنامه ی خویش قرار دهد.

خاطر نشان می گردد، منظور از آگاهی، صرف دانش اندوزی و وسیع تر کردن حجم حافظه نیست. چه این نوع دانستن، خود به نوعی جهل است و چه بسا که حتی جهل مرکب نیز باشد. این همان مثالی است که قرآن مجید در سوره جمعه آیه ۵ آورده است.

در این آیه خداوند چنین دانش اندوختگانی را به الاغ هایی تشبیه می کند که بار آن ها کتاب است. در اصل منظور از آگاهی، درک و فهم است.

درکی که در نتیجه ی تحلیل گری، نقادی و به طور کلی، پرورش قدرت تمییز (تشخیص سره از نا سره) حاصل می آید. کاملاً روشن است که پرورش تفکر تحلیلی و نقاد، در دوره ی معاصر، اهمیت بیشتری پیدا کرده است.

چرا که امروزه، با گسترش علوم ارتباطات و وسایل و ابزار رایانه ای، ماهواره ای و سایر رسانه ها، هر لحظه، انسان در معرض انواع و اقسام اطلاعات مختلف به صورت مخلوط (درست و نادرست) قرار دارد.

اطلاعاتی که بعضاً نه در جهت آگاهی بخشی و روشنائی بلکه بر عکس در جهت به تاریکی بردن انسان ها است.

به همین خاطر است که دنیای جدید را دنیای اطلاعات و یا عصر انفجار اطلاعات می نامند. اطلاعاتی که به هیچ طریق بیرونی و مصنوعی، نمی توان

جلو ورود آن ها را گرفت. در چنین وضعیتی، بهترین و کارآمدترین راهبرد ممکن، پرورش و شکل دهی تفکر تحلیلی و نقاد در دانش آموزان و دانشجویان است.